

භාෂා පරිවර්තනයේ දී හමු වන සංස්කෘතික ගැටලු
නිරාකරණය කරගන්නා අයුරු
(සිංහල හා දෙමළ භාෂාවල සංස්කෘතික යෙදුම් අභ්‍යන්තර්)*

අනුරාධා ජයසිංහ

A language is inseparable from its culture. Therefore, when it comes to translation which necessarily deals with two languages, the cultural aspects depicted through words have to be preserved. This paper focuses on the problems that a translator may come across when translating such cultural words. This study specially deals with Sinhalese and Tamil cultural words. Here, a content analysis is carried out using comparative methodology. Accordingly, the problems encountered by a translator when it comes to translate those cultural words and the possible solutions that could be adopted are discussed in this paper.

© අනුරාධා ජයසිංහ

සංස්. ජයමල් ද සිල්වා, දිල්කාන් මතෝප්පේ රාජපක්ෂ, දුලන්කා ලංසකාර,
දිනේප්ප සඳරුවන්

'ප්‍රජා' ගාස්ත්‍රීය සංග්‍රහය, තුන් වැනි කලාපය - 2013/2014

මානවකාසීනු පියිය, කුලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සංස්කෘතික යෙදුම් යනු යම් සංස්කෘතියකට පුවිගේ වූ අවස්ථා හෝ සුවිශේෂ දැ භාෂ්‍යන්වන යෙදුම් ය. මේ යෙදුම් සංස්කෘතිය නා අභේදු ලෙස බද්ධ ව ඇත. සාහිත්‍ය පරිවර්තනයක දී සංස්කෘතික යෙදුම් පසෙක ලා පරිවර්තනය කළ නො හැකි ය. මේවා පරිවර්තනයේ දී අර්ථ සාහේෂ්‍යතාව (Semantic Relativity) රැකිය යුතු ය. නැත නොත් පරිවර්තනයෙන් අපේක්ෂිත අරමුණ ඉටු නො වේ.

පරිවර්තකයා මුහුණ පාන ගැටලු මෙලෙස දැක්විය හැකි ය.

- අදාළ සංස්කෘතික යෙදුම්වල අර්ථය සෞයාගැනීමේ අපහසුව නා නිවැරදි අර්ථය පමණක් සෞයාගැනීම.
- අදාළ යෙදුමෙහි අර්ථය සෞයාගත් විට එයට සමාන යෙදුමක් ලක්ෂා හාජාවහි පවතී ද යන්න සෙවීම.
- සමාන යෙදුම් නොමැති නම් ඒ වෙනුවෙන් භාවිත කළ හැකි යෙදුමක් නිරමාණය කිරීමේ දී ඇති වන අපහසුතාව.
- අදාළ යෙදුම් සවිස්තරාත්මක ව දැක්වීමට තරම් නොරතුරු සෞයාගැනීමේ ගැටලුව.

පළමු වැනි ගැටලුව වන්නේ අදාළ සංස්කෘතික යෙදුම්වලින් වියද වන නිවැරදි අර්ථය සෞයාගැනීම සි. මෙය පහත නිදසුන් ඇසුරින් විමසා බැලිය හැකි ය.

- අම්මාවරුන්ගේ දානය
- මංගල අෂ්ටක
- එක ගෙයි කැම
- දිග විවාහය / බින්න විවාහය
- වලෙලකාප්පු (බණාකාප්පු)
- එට්ටුව්වීවෙලවු (ඝට්ටුස්සේලවු)
- ගොරිවිරදුම් (කෙතාර කෙකාරී ඩිරුතම්)
- සදාහිෂේකම් (සතාපිශේකම්)

මෙවැනි යෙදුම්වල අර්ථය සෞයාගැනීම පරිවර්තකයා මුහුණ පාන ප්‍රධාන ම ගැටලුවකි.

එමතු නො ව අදාළ යෙදුමේ අර්ථය සොයාගත් විට එයට සමාන යෙදුම්ක් ලක්ෂා හාඡාවේ ඇත් ද යන්න සෙවීම ද සංස්කෘතික යෙදුම් පරිවර්තනයේ දී ඇති වන තවත් ගැටලුවකි. ඒ සඳහා පහත දැක්වෙන යෙදුම් විමසා බැලිය හැකි ය.

- සාමර්ත්තිය විඩු - දැරියක වැඩි වියට පත් විමේ උත්සවය
- ඒවුන් තොචිරකුදල් - පළමු වරට දරුවකුට අකුරු කියැවීම
- විද්‍යාවේ - ස්වාමියා මළ කාන්තාව
- දැවැද්ද- තිරුමණාත්තින් මණමක්සින් පෙற්ට්‍රෝර් මණමකගුරුක්කු කොටුක්කුම පණම්, ඩ්රු, නැක මුතලියන
- ආච්චි වීම- පෝය ඇඟුවත්ල, කළෙයාඟුවත්ල
- වැඩිය- මනිතනුෂාය මන්ත්‍ර මාත්‍ර්‍රවත්තකාක ජේය්‍යුම් ඉරු ජේය්‍යල්
- සී සැම - නාං න්‍යාස්ථාපන පාර්ත්තු මුතන් මුතලාක බයල් ඉමුත්ල

සංස්කෘතික පරිවර්තනය යනු සංස්කෘති දෙකක් අතර සිදු වන ගනුදෙනුවක් වැන්න. තව ද සිංහල හා දෙමළ හාඡා ද්වාය සලකා බලන විට යම් යම් අතින් මේ සංස්කෘති දෙක සඛදනා පෙන්වන හෙයින් ද යෙළේක්ත යෙදුම් සඳහා සමාන යෙදුම් තිබීමේ සම්භාවිතාව ඉහළ ය. පරිවර්තකයා මේ කරුණ පිළිබඳ සැලකිලිමත් විය යුතු ය.

මීග ගැටලුව වන්නේ සමාන යෙදුම් නොමැති නම් ඒ වෙනුවෙන් හාඡාව කළ හැකි යෙදුමක් නිරමාණය කිරීමේ දී ඇති වන අපහසුතාව සී. මතු දැක්වෙන අවස්ථා එවැනි ගැටලුවලට තිද්සුන් වශයෙන් ගෙන හැර දැක්වීය හැකි ය.

හත් දවසේ දානය
 බුද්ධ පූජාව
 පිරින්
 පායාසම් (පායාසම්)
 තොටිලිල්පෙස්චල් (තොට්ඩ්ලිල් පොටල්)
 ඔජ්ජැර (ඉජ්පාරි)

මිනෑම සංස්කෘතියකට පූවිණේෂ වූ යෙදුම් තොතෙකුත් ඇත. එලෙස ම සිංහල සංස්කෘතියට මෙන් ම දෙමුල සංස්කෘතියට ද ආවේණික යෙදුම් ඇති අතර මූලාශ්‍රය සංස්කාතියේ එන අදාළ වචනයට සමාන යෙදුමක් ඉලක්කගත සංස්කෘතියේ නැති තැනා ඒ වෙනුවෙන් භාවිත කළ හැකි යෙදුමක් නිර්මාණය කිරීමේ අවශ්‍යතාව පැනෙනති.

අදාළ යෙදුම සවිස්තරාත්මක ව දැක්වීමට තරම් තොරතුරු සෞයාගැනීමේ ගැටුපුව පරිවර්තකයා මුහුණ පාන තවත් අපහසුතාවකි.

- කුම්බාහිජේකම් (ක්‍රම්පාපිඩෙශකම්) - කොට්ඨේල් උත්සවයකි
- තාරදත්තම් (තාරාතත්ත්වම්) - විවාහ වාරිතුයකි
- තිවිච්ඡාරත්තම් (නිස්සයතාරාත්තම්) - විවාහ ගිවිසැනීම්
- අභ්‍යන්තර කීම (ඉරු තිරුමණ ස්ථානය)
- එක ගෙයි කැම (ඉරුවකෙ පාර්ම්පරිය තිරුමණ මුறු)

මෙවන් යෙදුම් ඉලක්කගත පායිකයාට වචනා ගත හැකි අයුරින් පරිවර්තනය කිරීමේ ක්‍රමයක් සෞයාගැනීම ද පරිවර්තකයකු මුහුණ පාන ප්‍රධාන ගැටුපු අතර වේ.

මෙම අභියෝග ජයගැනීම සඳහා අදාළ යෙදුමෙහි නිවැරදි අර්ථය සෞයාගත යුතු අතර එහි සත්‍යතාව විශ්වසනීය මාර්ගයකින් තහවුරු කරගත යුතු ය.

එම ගැටුපු විසඳාගැනීම සඳහා යොදාගත හැකි විසඳුම් රසකි.

1. සමාන අර්ථ දෙන යෙදුම් ඇත්තම් ඒවා භාවිත කිරීම

- සාම්රත්තීය විඩු (සාම්රත්තීය බ්‍රේ) - කොටඨාල් ගෙය
- සිද්ධම් (ස්ථානම්) - දැවැදේද
- විද්‍යෙලෙ (විත්තෙ) - වැන්දු කාන්තාව
- ඒවුනෙඩාඩල් (ග්‍රු තොටක්කුත්ල්) - අකුරු කියවීම
- නාලාම්විඩු (නාලාම් ස්ථානය) - දේ වැනි ගමන

- නිල එඩුප්පු (නිලගුප්පු) - සී සැම
- මැලදී (මලදී) - වඳ ස්ථිය
- කේන්දර බැලීම (සාතකම් පාර්ත්තල්) - සාදහම් පාර්ත්තල්
- කුලුදුල් (මුතල්/තැබෙන්නාන්) - මුදල්/කැමෙලෙව්වන්
- තුල් පැන්තීම (මාත්තිරම් ජෙය) - මාන්තිරම්සේයි
- අදය (ක්‍රියාත්මක) - කුත්තගහෙ
- ආවේශ වීම (පෝය ඇඟුතල්, කැළයාගුතල්) - ප්‍රෝජිංඩ්ල්/කැමෙලෙයාඩුදල්

එහෙත් පහත දැක්වෙන සංස්කෘතික යෙදුම්වලට ස්වරුපයෙන් හා උච්චාවාරණයෙන් සමාන යෙදුම් ඇත. එවැනි යෙදුම් පරිවර්තනයේ දී යොදාගත හැකි ය.

- කුංකුමම් (ක්‍රුංකුම්) - කුංකුම
- විරදම් (ක්‍රුංකුම්) - ව්‍යුත
- තාලි (තාලි) - කැල්ල
- උපවාසම් (ඉපවාසම්) - උපවාසය
- ව්‍යියම් (ව්‍යියම්) - ව්‍යිය

2. මූලාශ්‍රය භාෂාවේ යෙදුම උඩු කොමා තුළ දැක්වා පාද සටහන් යොදීම

- 1) මා නිර්මලා බැලීමට යන විට ඇය 'ගෞරි විරදම්' සිදු කිරීම අරඹා තිබේ.
- 2) මාමා තිරුමණන්තිල් 'අඡ්ටක' ² පාඨිනැර.

¹ 'මක්තේර්බර නොවැම්බර මාසවල දින 21ක් පාර්වති දේවිය වෙනුවෙන් කෙරෙන පුරුෂ. විවාහ නො වූ තරුණියන් යහපත් ස්වාමියකු පත්මින් ද විවාහක කතුන් සැමියාට දිගාසිරි හා යහපත ද පතා උපවාසයේ යෙදීම මෙහි අරමුණ යි. උදෑසන සිට සවස හය දැක්වා තිරාහාර ව සිට සවස හයෙන් පසු පුරුෂ පවත්වා ආහාර ගැනීම සිදු වේ'

² මින්තුත් තිරුමණත්තිල් පිරාමන කුරුක්කள් තිරුමණක් කිරීයෙක් සෙය්වතරු තිකරාක පෙළත්ත තිරුමණස්සාන්කිල් තෝරාක් කිරීයෙක් සෙය්වතිල්ලේ. මාරාක ඉරුක්කත්තිවුම් අනුපවත්තිවුම් සිරුත්ත ඉකුවර් බාජ්තති අනප්පොතෙනයුතුන් කාඩ් සිංක්කා පාරම්පරිය කඩිතක්කාල් ආසිර්බාතිත්තල්.

3. අදාළ යෙදුම් උඩි කොම් තුළ යෙදා එළ යෙදුමේ අර්ථය එළ ස්ථානයෙහි දී ම විස්තර කිරීම

- ‘වලෙලකාප්පූ’

1) ගෙහිර වෙනුවෙන් ‘වලෙලකාප්පූ’, එනම් ගැබීණියකට සත් මසක් පිරුණු පසු තන් පැහැ වලලු පලදාවා ආයිර්වාද කිරීමේ උත්සවය. මෙය පැවත්වූයේ ඇගේ සිත සතුව කිරීමේ අරමුණෙනි.

- ‘තාරදත්තම්’

2) දෙමළ හින්දු විවාහ උත්සවයේ දී ‘තාරදත්තම්’ නැමැති සිරිත, එනම් මනාලිය හා ඇගේ දේ මාපියන් අතර තව දුරටත් කිසි දු සම්බන්ධයක් තොමැති බවත් ඇ මනාලියාට බාර බවත් හගවමින් මනාලියගේ පියා ඇගේ අතට වතුර වත් කිරීම සිදු කෙරේ.

- පැහැදිලි කාලත්තිල් ප්‍රාග්ධනයිල් ගක්ක කෙයි කෙම, ගන්‍රු අන්නාවුම් තම්යියුම් ඉකු පෙන්නෙන පුරියුම් මුරෙ පිරින්තුතු.
- පො බ්‍රේ ගන්‍රාල් බිරතම් පොල් ප්‍රාග්ධනයා මතු අරුන්තාතු ඡ්‍යෙලම් කාත්තලාකුම්.

4. අදාළ මූලුගුය යෙදුමේ අර්ථය දෙන හව යෙදුමක් ලක්ෂණ භාෂාවේහි හිර්මානුය කිරීම.

- හත් ද්වශේ දානය - ගුෂාම නාස් තානම්
- බුද්ධ පූජාව- ප්‍රත්‍යුෂේ
- තොටිලිල්පොළ්චල් - අපුත උපන් දරුවා පළමු වැනි වර තොටිල්ලේ දැමීමේ උත්සවය

- පායාසම් - සවි කැද
- ඔප්පුරු - මල හි

ඉහත ක්‍රමවේද අනුගමනය කරමින් අර්ථ සාපේෂ්ඨතාව (Semantic Relativity) රැකෙන පරිදි පරිවර්තනය කිරීමට පරිවර්තකයා වග බලාගත යුතු ය. ඒ ක්‍රමවේද අනුගමනය කරමින් සංස්කාතික බාධකය ජයගනීමින් සාර්ථක පරිවර්තනයක නියැලිය හැකි ය.

---

*වාග්විද්‍යා අධ්‍යයනාංශයේ ක්‍රීඩාවාරය කවිතා රාජරත්නම් මහත්මාව සමග පවත්වන ලද සාකච්ඡා මේ ලිපිය සම්පාදනය කිරීම සඳහා බෙහෙවින් උපකාරවත් වූ බව කාන්තවේදී ව සඳහන් කරමු.